

BETEKENISVOL

Lodewijk Franciscus Hendrik 'Louis' Apol Houthakkers met mallejan in het Haagse bos

'Hoogtepunt van zijn vroege werk, met de lampjes als hele bijzondere toegevoegde waarde. Ze hingen daar, maar werden slechts twee keer door Apol meegeschilderd.'

KUNST GEEFT BETEKENIS AAN JE LEVEN

Nicolaas van der Waay Een werkstaking

'We hebben ook de voorstudie van dit schilderij, net zo'n sterk werk.'

Cornelis Vreedenburgh De Prins Hendrikkade, Amsterdam, met op de achtergrond de Stromarkt en de Koepelkerk

Cornelis Vreedenburgh Tjalken voor anker op een rivier

Pagina 9:
Lodewijk Franciscus Hendrik 'Louis' Apol
 Den Haag 1850-1936
Houthakkers met mallejan in het Haagse bos, doek 112,5 x 77,5 cm, gesigneerd.
 Herkomst: part. collectie Nederland.
 Lit.: *Jubileumuitgave 25 jaar Simonis & Buunk Kunsthandel: een Keur aan Kunst, Ede/Zwolle 2003*, nr. 23 (met afb. in kleur).
 Tent.: Ede, Simonis&Buunk Kunsthandel, *Jubileumtentoonstelling 1978-2003: een Keur aan Kunst*, april 2003.

Pagina 10:
Nicolaas van der Waay
 Amsterdam 1855-1936
Een werkstaking, doek 60 x 100 cm, gesigneerd.
 Annotatie op etiket op spieraam: 'N. van der Waay "Een Werkstaking"'
 Herkomst: verworven door de familie van de vorige eigenaar ca. 1960.
 Tent.: Amsterdam, Christie's (zomertentoonstelling), *Nicolaas van der Waay: onder professoren*, aug. 1998.

Cornelis Vreedenburgh
 Woerden 1880-1946 Laren (N.H.)
De Prins Hendrikkade, Amsterdam, met op de achtergrond de Stromarkt en de Koepelkerk, doek 59,3 x 72,8 cm, gesigneerd en gedateerd 1931.

Cornelis Vreedenburgh
 Woerden 1880-1946 Laren (N.H.)
Tjalken voor anker op een rivier, doek 81,8 x 129,3 cm, gesigneerd en gedateerd 1915.

Pagina 11:
Ignace 'Henri' Jean Théodore Fantin-Latour
 Grenoble (Frankrijk) 1836-1904 Buré (Frankrijk)
Rozen in recht glas, doek 28,3 x 21,8 cm, gesigneerd en gedateerd '72.
 Herkomst: coll. S. Sévadjian; veiling Hôtel Drouot, Parijs, 22 maart 1920, lotnr. 11; Gustave Tempelaere, Parijs; Kunstzaal Kleykamp, Den Haag, alwaar in 1927 voor 4900 gulden gekocht door Jan Bernard Scholten (1870-1947), Enschede; geschenk aan zijn nicht Nelly Stumvoll-Scholten, die het naliet aan haar dochter Ida Gorter-Stumvoll, Epe.
 Lit.: Victoria Fantin-Latour, *Catalogue de l'oeuvre complet (1849-1904) de Fantin-Latour*, Parijs 1911, pag. 52, cat.nr. 631; tent.cat. Den Haag, Kunstzaal Kleykamp, *Fransche schilders der negentiende eeuw*, 1927, pag. 21, cat.nr. 13 (als 'Rozen'); tent.cat. Enschede, Rijksmuseum Twenthe, *Kersttentoonstelling*, 1946, cat.nr. 32; tent.cat. Enschede, Rijksmuseum Twenthe, *Kersttentoonstelling. Schilderijen van J.B. Scholten te Enschede*, 1964, cat.nr. 20a.
 Tent.: Den Haag, Kunstzaal Kleykamp, *Fransche schilders der negentiende eeuw*, maart-april 1927; Enschede, Rijksmuseum Twenthe, *Kersttentoonstelling*, 1946; Enschede, Rijksmuseum Twenthe, *Kersttentoonstelling. Schilderijen van J.B. Scholten te Enschede*, 1964.

Ignace 'Henri' Jean Théodore Fantin-Latour
 Grenoble (Frankrijk) 1836-1904 Buré (Frankrijk)
Bloesemtakken, doek 27 x 21,2 cm, gesigneerd en gedateerd '73.
 Herkomst: de Engelse kunstenaar Edwin Edwards (1823-1879), Londen; ir. J.L. Huysinga, Lochem.
 Lit.: Victoria Fantin-Latour, *Catalogue de l'oeuvre complet (1849-1904) de Fantin-Latour*, Parijs 1911, pag. 76, cat.nr. 674.

Otto Eerelman
 Groningen 1839-1926
De arresledeert, doek 60,3 x 90,1 cm, gesigneerd.

Ignace 'Henri' Jean Théodore Fantin-Latour Rozen in recht glas

Ignace 'Henri' Jean Théodore Fantin-Latour Bloesemtakken

'Deze juwelen van Fantin-Latour, een van 's werelds beste 19e-eeuwse stillevenschilders, laten zich prima vergelijken met het *Stilleven van hagendoorn en seringen* uit het Kröller-Müller Museum.'

Otto Eerelman De arreslederit

Johannes Gerardus Diederik 'Johan' van Hell Grazende paarden

Johannes Gerardus Diederik 'Johan' van Hell
 Amsterdam 1889-1952
Grazende paarden, doek 60,5 x 80,5 cm, gesig-
 neerd en gedateerd 1926.
 Lit.: tent.cat. Amsterdam, Stedelijk
 Museum, *Catalogus van schilderijen, beeld-
 houwwerken, teekeningen en grafische werken,
 tentoongesteld door de Vereniging van
 Nederlandsche Beeldende Kunstenaars 'De
 Brug'*, 1926, cat.nr. 83; Tineke Reijnders e.a.,
Johan van Hell 1889-1952, Warnsveld 2005,
 pag. 87, cat.nr. S 83 (met afb. in kleur); tent.cat.
 Kortenhoeft, Oude School Kortenhoeft, *Man en
 paard in de moderne kunst*, 2010, pag. 28.
 Tent.: Amsterdam, Stedelijk Museum,
*Schilderijen, beeldhouwwerken, teekeningen
 en grafische werken, tentoongesteld door de
 Vereniging van Nederlandsche Beeldende
 Kunstenaars 'De Brug'*, nov.-dec. 1926; Arnhem,
 Museum voor Moderne Kunst, *Van de straat -
 het sociaal engagement van Johan van Hell
 (1889-1952)*, nov. 2005-febr. 2006; Kortenhoeft,
 Oude School Kortenhoeft, *Man en paard in de
 moderne kunst*, mei-juni 2010.

'Willy' Herman Friederich Boers
 Amsterdam 1905-1978
Bloeiende cactus, paneel 40 x 30 cm, recto en
 verso gesigneerd en gedateerd 1933.
 Herkomst: part. bezit Duitsland.
 Lit.: tent.cat. Utrecht, Gerbrands' Kunsthandel,
Willy Boers. Schilderijen en Tekeningen, 1936,
 cat.nr. 12; tent.cat. Putten, Kunstcentrum d'Olde
 Deel, *Tentoonstelling De Onafhankelijken*,
 1936, cat.nr. 2; tent.cat. Bussum, Kunstcentrum
 Huize Amalia, *Willy Boers, schilder. Hubert van
 Lith, beeldhouwer*, 1936, cat.nr. 9; tent.cat.
 Rotterdam, Kunstzaal De Schakel, *Schilderijen
 van Willy Boers*, 1936, cat.nr. 9; tent.cat.
 Amersfoort, Sierkunst, *Willy Boers en Steven
 van de Hagevlaar*, 1937, cat.nr. 4; Elmyra M.H.
 van Dooren, *Willy Boers 1905-1978*, Naarden
 1995, pag. 293.
 Tent.: Amsterdam, Park Hotel, *Tentoonstelling
 Nederlands Kunstenaarscentrum*, dec. 1933-jan.
 1934; Amsterdam, 1^e H.B.S. Keizersgracht,
 1934; Tilburg, Kunstzaal Unique, maart-april
 1934; Utrecht, Gerbrands' Kunsthandel, *Willy
 Boers. Schilderijen en Tekeningen*, april-mei

1936; Haarlem, Kunstzaal Reeker, *Schilderijen
 en tekeningen van Willy Boers en mevr.
 H. Andereya-Ilcken (Zeeland)*, mei-juni 1936;
 Putten, Kunstcentrum d'Olde Deel, *Tentoon-
 stelling De Onafhankelijken*, sept. 1936;
 Bussum, Kunstcentrum Huize Amalia, *Willy
 Boers, schilder. Hubert van Lith, beeldhouwer*,
 okt. 1936; Rotterdam, Kunstzaal De Schakel,
Schilderijen van Willy Boers, nov.-dec. 1936;
 Amersfoort, Sierkunst, *Willy Boers en Steven
 van de Hagevlaar*, dec. 1937; Den Haag,
 Toonzaal 'Kunst van onzen tijd', *Schilderijen en
 teekeningen van Willy Boers, Eugénie de
 Loutchinskaye, aardewerk en tuinplastiek van
 Brouwer*, juni-juli 1937.

'Jan' Hendrik Willem Wittenberg
 Den Haag 1886-1963 Bennekom
Stilleven van fles met narcissen, paneel 38,2 x
 29,9 cm, gesigneerd en gedateerd 1925.
 Lit.: Ard Huiberts, Ton Pelkmans, *Leven en
 werken van Jan H.W. Wittenberg (1886-1963)*,
 schilder en graficus, Renkum 2004, pag. 18,
 pag. 19, afb. 11 (in kleur), pag. 25, cat.nr. 21
 (op separate lijst).
 Tent.: Doorwerth, Museum Veluwezoom, *Leven
 en werken van Jan H.W. Wittenberg (1886-
 1963)*, schilder en graficus, sept.-okt. 2004;
 Eelde, Museum De Buitenplaats, *Bloemen!*
van Jan Sluyters en tijdgenoten, juli-sept. 2010.

'Willy' Herman Friederich Boers Bloeiende cactus

'Jan' Hendrik Willem Wittenberg Stilleven van fles met narcissen

'Twijfelgevallen bestaan niet. Het zijn
 alleen de mensen – zelfs experts – die
 twijfelen. Wèl dat een schilderij geen
 A-B-C'tje is.'

Johannes Jacobus Maria 'Jan' Bogaerts Oude brug, Versailles

'Een superchic schilderij. Dat kom je nergens tegen. Hij heeft iets in zijn landschappen gecreëerd dat ze een uniek karakter geeft.'

Johannes Jacobus Maria 'Jan' Bogaerts
Den Bosch 1878-1962 Wassenaar
Oude brug, Versailles, doek 40,3 x 60,3 cm, gesigneerd en gedateerd 1915.

'Edgar' Richard Johannes Fernhout
Bergen (N.H.) 1912-1974
Boeket wilde bloemen, doek 35 x 35 cm, gesigneerd met initiaal en gedateerd '35. Annotatie verso: 'Bouquet, Edgar Fernhout, Amsterdam 1935'.
Lit.: Aloys van den Berk, Jozien Moerbeek, John Steen, *Fernhout, schilder/painter*, Amsterdam 1990, pag. 117, cat.nr. 41.
Tent.: Den Haag, Kunstzalen d'Audretsch, *Tentoonstelling van werken door Edgar Fernhout*, jan.-febr. 1936; Eelde, Museum De Buitenplaats, *Bloemen! van Jan Sluyters en tijdgenoten*, juli-sept. 2010.

Valerius de Saedeleer
Aalst (België) 1867-1942 Leupegem (België)
Le rideau d'arbres - Landschap met dreef, doek 65,7 x 75,8 cm, gesigneerd en te dateren ca. 1907.
Herkomt: Galerie Georges Giroux, Brussel, inv.nr. 126.
Lit.: Piet Boyens, *Sint-Martens-Latem. Kunstenaarsdorp in Vlaanderen*, Tielt 1992, pag. 588 (met afb.).

'Edgar' Richard Johannes Fernhout
Bergen (N.H.) 1912-1974
Lenteboeket met mimosa, doek 24,5 x 26 cm, gesigneerd met initialen en gedateerd 1931.
Herkomt: coll. H. Kröller-Müller, Otterlo, daarna door vererving in bezit gekomen van de vorige eigenaar.

'Willem' Hendrik van den Berg
Den Haag 1886-1970 Amsterdam
Vier eenden, paneel 26,4 x 27,5 cm, gesigneerd en verso gedateerd October 1935.
Herkomt: nalatenschap Eduard van Beinum (1900-1959), Amsterdam.

'De Jan Mankes van de Vlaamse schilderkunst.'

'Edgar' Richard Johannes Fernhout Boeket wilde bloemen

Valerius de Saedeleer Le rideau d'arbres - Landschap met dreef

'Edgar' Richard Johannes Fernhout Lenteboeket met mimosa

'Willem' Hendrik van den Berg Vier eenden

SIMONIS & BUUNK KALENDER 2013

JANUARI – sterrenbeeld Steenbok

m	d	w	d	v	z	z
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

FEBRUARI – sterrenbeeld Waterman

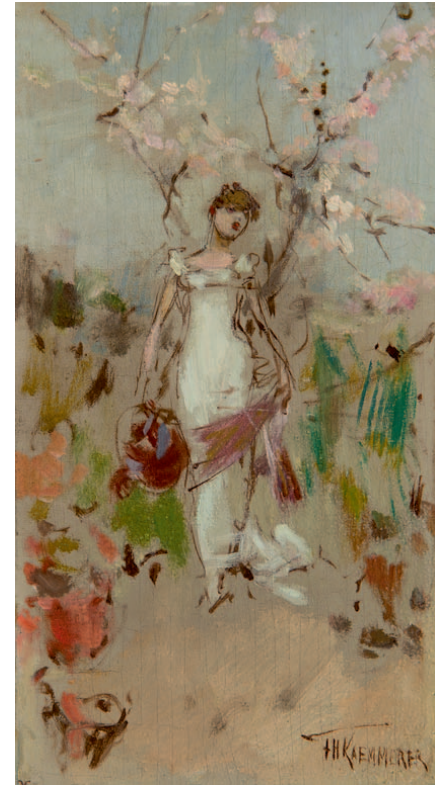
m	d	w	d	v	z	z
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28			

MAART – sterrenbeeld Vissen

m	d	w	d	v	z	z
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

APRIL – sterrenbeeld Ram

m	d	w	d	v	z	z
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

MEI – sterrenbeeld Stier

m	d	w	d	v	z	z
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

JUNI – sterrenbeeld Tweeling

m	d	w	d	v	z	z
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

JULI – sterrenbeeld Kreeft

m	d	w	d	v	z	z
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

AUGUSTUS – sterrenbeeld Leeuw

m	d	w	d	v	z	z
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

SEPTEMBER – sterrenbeeld Maagd

m	d	w	d	v	z	z
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30						

OKTOBER – sterrenbeeld Weegschaal

m	d	w	d	v	z	z
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

NOVEMBER – sterrenbeeld Schorpioen

m	d	w	d	v	z	z
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

DECEMBER – sterrenbeeld Boogschutter

m	d	w	d	v	z	z
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

Johan Barthold Jongkind

Lattrop 1819-1891 La Côte-Saint-André (Frankrijk)

Hollandse vaart met schaatsers, doek 25,2 x 35,3 cm, gesigneerd en gedateerd 1873.

Herkomst: Jules Strauss, Parijs; veiling Hôtel Drouot, Parijs, *Collection Jules Strauss*, 3 mei 1902, cat.nr. 27 (met afb.); veiling Sotheby's, Londen, 24 april 1968, cat.nr. 63 (met afb.); Blundel [geen nadere gegevens bekend]; Arthur Tooth & Sons, Londen; veiling Sotheby's, Londen, 28 juni 1972, cat.nr. 4 (met afb.); Simoni [geen nadere gegevens bekend]; part. bezit Groot-Brittannië.

Lit.: A. Stein, S. Brame, F. Lorenceau, J. Sinizergues, *Catalogue critique de l'Oeuvre de Jongkind, Volume 1: Peintures*, Parijs 2003, pag. 267, cat. nr. 697 (met afb.).

Johan Hendrik van Mastenbroek

Rotterdam 1875-1945

IJsvreugde op Holland's vaarten, doek 47,2 x 71,2 cm, gesigneerd en gedateerd 1933. Annotatie op etiket op spieraam: "IJsvreugde" op Holland's vaarten, J.H. van Mastenbroek".

Herkomst: part. coll. Nederland. Tent.: Haarlem, Frans Hals Museum/De Hallen, *Zó Hollands - Het Hollandse landschap in de Nederlandse kunst van 1850 tot heden*, juni-sept. 2011.

Johan Barthold Jongkind

Lattrop 1819-1891 La Côte-Saint-André (Frankrijk)

Schaatsers in de omgeving van Rotterdam, doek 24,7 x 33 cm, gesigneerd en gedateerd 1879.

Annotatie op spieraam: 'Canal près de Rotterdam. (Hollande)'.
Herkomst: coll. Georges Petit, Parijs; veiling Galerie Georges Petit, Parijs, *Collection Georges Petit*, 4 maart 1921, lotnr. 80; coll. Labbé, Parijs; Galerie Schmit, Parijs, 1966 en 1976; part. coll. Frankrijk.

Lit.: tent.cat. *Nederland-Frankrijk Tentoonstelling Jongkind*, Den Haag, Pulchri Studio/Amsterdam, Rijksmuseum, 1930, cat.nr. 41; tent.cat. Parijs, Galerie Schmit, *Exposition Jongkind*, 1966, cat.nr. 58 (met afb.); Victorine Hefting, *Jongkind: sa vie, son oeuvre, son époque*, Parijs 1975, pag. 278, cat.nr. 710 (met afb.); tent.cat. Parijs, Galerie Schmit, *Jongkind*, 1976, cat.nr. 37; A. Stein, S. Brame, F. Lorenceau, J. Sinizergues, *Catalogue critique de l'Oeuvre de Jongkind, Volume 1: Peintures*, Parijs 2003, pag. 301, cat.nr. 812 (met afb.).

Tent.: *Nederland-Frankrijk Tentoonstelling Jongkind*, Den Haag, Pulchri Studio/Amsterdam, Rijksmuseum, maart-april 1930; Parijs, Galerie Schmit, *Exposition Jongkind*, mei-juni 1966; Parijs, Galerie Schmit, *Jongkind*, febr.-maart 1976.

'Hier overstijgt Mastenbroek het niveau van zijn havens, en laat zich inspireren door Jongkind.'

Johan Barthold Jongkind *Hollandse vaart met schaatsers*

Johan Hendrik van Mastenbroek *IJsvreugde op Holland's vaarten*

Johan Barthold Jongkind *Schaatsers in de omgeving van Rotterdam*

François 'Auguste' René Rodin Le Christ et la Madeleine

François 'Auguste' René Rodin
 Parijs 1840-1917 Meudon (Frankrijk)
Le Christ et la Madeleine
 marmer 110 x 81 x 78 cm; gesigneerd en te dateren 1908-1909.

Herkomt: in opdracht gemaakt voor Karl Wittgenstein (1847-1913), Wenen (vader van filosoof Ludwig Wittgenstein), geleverd jan. 1909; veiling Sotheby's, Londen, 29 april 1964, lotnr. 82; part. coll. Nederland, 1964-2012.

Lit.: Antoinette Le Normand-Romain, *Rodin. Les marbres de la collection Thyssen*, Parijs 1996, pag. 80, pag. 93 (met afb. op pag. 92).

De versie in het Museo Thyssen-Bornemisza, Madrid.

Le Christ et la Madeleine, een voorstelling van de gekruisigde Christus omarmd door een troostende Maria Magdalena, is de enige bewaard gebleven beeltenis van Christus in het oeuvre van Auguste Rodin. De voorstelling is ontroerend: Maria Magdalena die haar hoofd buigt naar het hart van de gekruisigde, uitgeputte Christus. De wijze waarop de verstrengelde figuren half uit het marmerblok gehouwen zijn benadrukt dit dramatische moment. De hele tragedie van veroordeling, lijden, kruisiging en daarna verstilde beweging is gebundeld in dit ene, magistrale kunstwerk. Maar het door Rodin sensueel vormgegeven lichaam van Maria Magdalena leidt ook af van de zwaarte en droefheid van het onderwerp.

Er zijn van *Le Christ et la Madeleine* twee exemplaren in marmer gemaakt. Het eerste in opdracht van staalmagnaat en collectionneur August Thyssen (1842-1926), dat zich nu in het Museo Thyssen-Bornemisza in Madrid bevindt (zie afb.). Baron Thyssen ontwikkelde een vriendschap met Auguste Rodin die in 1905 leidde tot de opdracht voor een serie van zeven marmeren beelden, alle te zien in het museum. *Le Christ et la Madeleine* is het enige beeld hiervan dat op verzoek van Thyssen na zijn overlijden aan het hoofd van zijn kist werd geplaatst. Karl Wittgenstein, mecenas en groot liefhebber van kunst en muziek, gaf Rodin de opdracht voor een iets groter beeld in 1908. Het kreeg een plaats in zijn stadspaleis in Wenen, samen met andere beelden van de Franse beeldhouwer. Na zijn dood in 1913 werd het werk mogelijk geërfd door Ludwig Wittgenstein (na 1917) of door zijn dochter Margarethe "Greti" Stonborough-Wittgenstein.

Auguste Rodin is één van de belangrijkste Franse beeldhouwers uit de 19e eeuw. Zijn leven en oeuvre worden gekenmerkt door eigenzinnigheid en non-conventionaliteit. Rodin brak

met de academische traditie, de aan strenge regels gebonden wijze van uitbeelden en de historische en mythologische onderwerpkeuze. Aan de bevriende kunstenaar Bourdelle schreef hij: '*Mijn bevrijding van het academisme werd gecreëerd door Michelangelo*'. Hij wist beelden te maken – in brons, klei en steen – die meer uitdrukken dan het oog ziet. Rodin was gefascineerd door beweging, die hij in zijn sculpturen wilde vatten. Zijn beelden zijn doorleefd en realistisch en hebben vaak een onregelmatige, doorwerkte 'huid', die mede door lichtval de intense expressiviteit versterkt. Beroemde werken zijn 'De Denker' en 'De Burgers van Calais'. De wijze waarop de figuren in *Le Christ et la Madeleine* uit de steen zijn gehouwen doet denken aan de beroemde zienswijze van de voornoemde Italiaanse meester aan wie Rodin zich schatplichtig voelde: dat elk blok steen een beeld verborgen houdt en het de taak van de beeldhouwer is om het te onthullen.

Op 12 april 2012 is er in het Fischerhuis een bijeenkomst geweest met Kardinaal Simonis, theologen en professoren waarin het beeld werd besproken. Hiervan is een PDF gemaakt. Dit geïllustreerde tekstdocument is op te vragen door een e-mail te zenden aan: info@simonis-buunk.nl

'Ik denk aan de musical *Jesus Christ Superstar*, waarin Maria Magdalena zingt: 'I don't know how to love Him.' He is so different.' – pastoor J.J.M. Vriend, Laren

'Dit beeld zegt mij veel meer over Rodin (...) dan over de werkelijkheid van het gebeuren dat afgebeeld is.' – dr. A.J. Kardinaal Simonis

'Jezus omarmt Maria niet; zijn armen zijn de armen van de Gekruisigde, uitgestrekt als redder die zich geeft in de dood.' – prof. dr. A. van de Beek, theoloog

'We zien hier een Mens die in zijn sterven wordt liefgehad en zo wil je zelf ook liefhebben en liefgehad worden, waarschijnlijk.' – prof. dr. P.J.J. van Geest, theoloog

'In het beeld ligt Maria Magdalena met haar oor dicht bij het hart van Jezus om te luisteren of het nog klopt. (...) Zou zijn liefde sterker zijn dan de dood?' – dr. J.W. Kirpestein, theoloog en dominee

'Een beeld waarin religie en erotiek elkaar omhelzen.' – drs. M. Slingerland, journalist Trouw

'Rodin was een zeer menselijk mens. Ik wil eerst naar de mens kijken in zijn instinctieve organisatie. En als ik dit beeld zie, ontcom ik er niet aan dat het sterk te maken heeft met zijn verhouding tot vrouwen en seksualiteit.' – prof. dr. W.H.G. Wolters, psycholoog en psychotherapeut